

Överenskommelse om samarbete mellan Spelinspektionen och Konsumentverket

1 Inledning

Spelinspektionen och Konsumentverket har ett gemensamt tillsynsansvar över reglerna om marknadsföring av spel i spellagen (2018:1138). Myndigheterna är skyldiga att samordna tillsynen. Det gemensamma tillsynsansvaret innebär att både Spelinspektionen och Konsumentverket kan inleda tillsyn med anledning av licenshavarnas marknadsföring av spel. Vid eventuella överträdelser har de båda myndigheterna olika möjligheter att ingripa utifrån ändamålet med de lagstiftningar som styr respektive myndighets arbete.

2 Syfte

Syftet med denna överenskommelse är att tydliggöra och samordna Konsumentverkets och Spelinspektionens tillsyn över de licensierade spelbolagens marknadsföring. Överenskommelsen ska främja myndigheternas samarbete och effektivisera myndigheternas tillsyn.

Spelinspektionen och Konsumentverket ska, inom ramen för den samordnade tillsynen, sträva efter att:

- effektivisera myndigheternas konsumentskyddande arbete och undvika dubbelarbete,
- löpande informera varandra och bistå varandra i aktuella konsumentfrågor,
- samråda i samband med myndigheternas arbete med författningar, remisser och utredningar,
- tillvarata varandras kompetens och erfarenheter,
- verka för att det gemensamma ansvaret är tydligt för företag, konsumenter och övriga berörda aktörer,
- löpande diskutera eventuella hinder för en effektiv tillsyn,
- vid behov genomföra samordnade tillsynsinsatser samt
- återkommande utvärdera och utveckla formerna för samarbetet.

3 Myndigheternas tillsyn och möjligheter till ingripanden

I 14 och 15 kapitlet spellagen finns bestämmelser om marknadsföring av spel. Vid en överträdelse av dessa bestämmelser kan sanktionerna i såväl spellagen som marknadsföringslagen (2008:486), MFL, användas.

Konsumentverkets tillsyn är i första hand framåtsyftande. Konsumentverket bedriver primärt riktad tillsyn och utfärdar i första hand tillsynsbrev där syftet är att licenshavaren frivilligt ska vidta åtgärder utifrån de överträdelser som Konsumentverket har uppmärksammat. Konsumentverket eftersträvar således frivilliga rättelser men kan vid behov vidta rättsliga åtgärder. Som rättsliga åtgärder menas exempelvis förbuds- eller informationsförelägganden. Ett föreläggande är som utgångspunkt kombinerat med vite. Konsumentverket kan även väcka talan om förbud eller marknadsstörningsavgift vid Patent- och marknadsdomstolen.

Spelinspektionen har utöver framåtsyftande sanktioner såsom förbud och förelägganden, även möjlighet att återkalla licensen. Spelinspektionen kan även meddela licenshavare anmärkning eller varning förenat med en sanktionsavgift. Spelinspektionen kan ingripa mot licenshavare med varning och anmärkning förenat med sanktionsavgift även om en överträdelse har upphört. Både sanktionsavgifter och återkallelse av licens är tillbakaverkande sanktioner, som ska verka avskräckande och i vissa fall vinsteliminierande.

4 Former för samarbete

4.1 Informationsutbyte

Myndigheterna ska, i den mån det är möjligt utifrån offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), bistå varandra med den information, material och bedömningar som behövs för att effektivt hantera den samordnade tillsynen.

Inom ramen för myndigheternas gemensamma tillsynsansvar ska respektive myndighet underrätta den andra myndigheten om när ärenden öppnas samt när rättsliga åtgärder vidtas mot en licenshavare. Respektive myndighet ska också underrätta den andra myndigheten om inkomna anmälningar, tips eller

annan information som kan vara av betydelse utifrån det gemensamma tillsynsansvaret. Myndigheten ska skicka informationen till respektive myndighets funktionsbrevlåda.

Om Spelinspektionen vid sin prövning i ett licensärende är i behov av information från Konsumentverket ska Konsumentverket, efter förfrågan från Spelinspektionen, tillhandahålla information på ett lämpligt sätt.

4.2 Gemensamma tillsynsinsatser

Respektive myndighet har möjlighet att genomföra tillsyn inom hela det gemensamma tillsynsområdet. Båda myndigheterna har möjlighet att, när så bedöms motiverat, inleda tillsyn mot samma licenshavare samtidigt. I de fall båda myndigheterna bedömer att de kan agera mot en licenshavare på grund av väsentligen samma omständigheter ska följande gälla.

Spelinspektionen och Konsumentverket ska verka för att den gemensamma tillsynsinsatsen genomförs samordnat och så effektivt som möjligt med hänsyn till insatsens beskaffenhet. Myndigheterna ska även verka för att inhämtande och bedömningar av bevis så långt som möjligt inte dubbleras och att fastställda fakta och andra relevanta underlag i det ena ärendet också tillämpas i det andra ärendet. De bedömningar, beslut och lagakraftvunna sanktioner som har skett i det första ärendet inom ramen för den gemensamma tillsynsinsatsen ska även beaktas i det senare förfarandet. Det ska ske en avvägning så att de sammantagna åtgärderna och sanktionerna, med anledning av den gemensamma tillsynsinsatsen, blir proportionerliga.

4.3 Samråd

Samrådsmöten ska hållas mellan myndigheterna minst två gånger per år. Ett av dessa samrådsmöten bör ske fysiskt på plats vid någon av myndigheterna. Vid dessa möten behandlas primärt aktuella rättsfrågor, ståndpunkter och pågående arbete på respektive myndighet. Vid samrådsmöten kan gemensamma tillsynsinsatser övervägas.

Löpande samråd sker vid behov och mellan de tjänstemän som berörs på respektive myndighet. Brister av betydelse för konsumentskyddet som huvudsakligen faller inom den andra myndighetens ansvar bör rapporteras snarast.

I de fall en myndighet tilldelats ett primärt ansvar för att bevaka en bestämmelse i spellagen ska samråd ske innan den andra myndigheten vidtar åtgärder mot en spelaktör utifrån den bestämmelsen. Samråd sker på det sätt myndigheten finner lämpligt med hänsyn till ärendets beskaffenhet. Efter samråd bör det stå klart vilka åtgärder som planeras att vidtas av respektive myndighet.

4.4 Respektive myndighets primära bevakningsområde gällande marknadsföring av spel

Det är primärt Konsumentverkets roll som expertmyndighet att granska marknadsföringen. Spelinspektionen är expertmyndighet inom spelområdet. Utifrån dessa utgångspunkter är myndigheterna överens om följande huvudsakliga primära bevakningsområden.

Måttfull marknadsföring (15 kap. 1 § spellagen)

Konsumentverket bevakar i sitt löpande arbete att måttfullhet iakttas vid marknadsföring av spel till konsumenter och att marknadsföring inte riktas särskilt till personer under 18 år. Bestämmelsen är teknikneutral vilket innebär att kravet gäller oavsett vilket medium som används vid marknadsföringen. Konsumentverket har det primära ansvaret gällande frågor relaterade till kravet på måttfullhet.

Direktreklam vid avstängning (15 kap. 2 § spellagen)

Konsumentverket bevakar i sitt löpande arbete att marknadsföring av spel inte riktas direkt till en spelare som stängt av sig från spel. Konsumentverket bevakar även att spelreklam till en spelare som sagt upp sitt spelkonto endast sker om spelaren i samband med uppsägningen aktivt godkänt det. Konsumentverket har det primära ansvaret gällande frågor relaterade till direktreklam.

Informationsskyldighet avseende ålder samt stödlinje i samband med kommersiella meddelanden (15 kap. 3 § spellagen)

Konsumentverket bevakar i sitt löpande arbete att det i samband med kommersiella meddelanden om spel finns tydlig information om lägsta ålder för att få spela. Vidare bevakar Konsumentverket att det i samband med kommersiella meddelanden om spel, med undantag för meddelanden i radio, anges kontaktuppgifter till en organisation som tillhandahåller information om och stöd i samband med spelproblem. Konsumentverket har det primära ansvaret gällande frågor relaterade till informationsskyldigheten i samband med kommersiella meddelanden.

Informationsskyldighet i samband med spel för allmännyttiga ändamål (15 kap. 3 a § spellagen)

Konsumentverket bevakar i sitt löpande arbete att det i samband med kommersiella meddelanden om spel för allmännyttiga ändamål finns tydlig information om partiet eller organisationen som står bakom spelet. Konsumentverket har det primära ansvaret gällande frågor relaterade till informationsskyldigheten i samband med spel för allmännyttiga ändamål.

Särskilt om marknadsföring i samband med telefonförsäljning av spel

Konsumentverket bevakar i sitt löpande arbete att marknadsföring i samband med telefonförsäljning av spel inte strider mot kravet på måttfullhet enligt spellagen, eller är vilseledande eller aggressiv enligt MFL. Konsumentverket har det primära ansvaret gällande frågor relaterade till marknadsföring i samband med telefonförsäljning av spel. Övriga krav som ställs på licenshavaren i samband med telefonförsäljning av spel ansvarar Spelinspektionen för, se 14 kap. 18 och 19 §§ spellagen nedan.

Reklamprislotterier

Konsumentverket utövar tillsyn över marknadsföring i form av reklamprislotterier. Reklamprislotterier kräver ingen insats och därmed finns inget krav på spellicens. Marknadsföringsreglerna i spellagen är tillämpliga, varpå Konsumentverket ansvarar för att bevaka att reklamprislotterier inte riktas särskilt till barn och unga samt uppfyller kravet på måttfullhet. Utöver detta är även marknadsföringslagens generella regler tillämpliga.

Informationsskyldighet om spel (14 kap. 4 § spellagen)

Spelinspektionen bevakar i sitt löpande arbete att en licenshavare håller all relevant information om spelet, inklusive spelets vinstmöjligheter och regler, lättillgänglig för spelare och myndigheter. Spelinspektionen har det primära ansvaret gällande frågor relaterade till informationsskyldigheten.

Bonuserbjudanden (14 kap. 9 § spellagen)

Spelinspektionen bevakar i sitt löpande arbete att bonuserbjudanden endast erbjuds eller lämnas vid första tillfället en spelare spelar på något av licenshavarens spel. Konsumentverket bevakar i sitt löpande arbete att bonuserbjudandet inte är vilseledande eller strider mot kravet på måttfullhet.

Informationsskyldighet avseende stödlinje på platser där spel bedrivs (15 kap. 3 § spellagen)

Spelinspektionen bevakar i sitt löpande arbete att det på platser där spel bedrivs anges kontaktuppgifter till en organisation som tillhandahåller information om och stöd i samband med spelproblem. Spelinspektionen har det primära ansvaret gällande frågor relaterade till informationsskyldigheten på platser där spel bedrivs.

Sponsring (15 kap. 5 § spellagen)

Spelinspektionen bevakar i sitt löpande arbete att logotyper samt namn på spelprodukter eller speltjänster inte förekommer på produkter som är avsedda att användas av personer under 18 år när en licenshavare ingår avtal om sponsring enligt 15 kap. 5 § spellagen. Spelinspektionen har det primära ansvaret gällande frågor relaterade till sponsringsbestämmelsen i spellagen.

Informationskrav vid telefonförsäljning av spel (14 kap. 18 § spellagen)

Spelinspektionen bevakar i sitt löpande arbete att spelbolag i samband med telefonförsäljning av spel ger konsumenten den information som följer av bestämmelsen. Spelinspektionen har det primära ansvaret för frågor gällande informationsskyldigheten.

Skriftlighetskrav vid telefonförsäljning av spel (14 kap. 19 § spellagen)

Spelinspektionen bevakar i sitt löpande arbete att spelbolag i samband med telefonförsäljning av spel uppfyller de formkrav som följer av bestämmelsen. Spelinspektionen har det primära ansvaret för frågor gällande skriftlighetskravet.

4.5 Sammanfattning

Konsumentverkets primära bevakningsområde:

- 15 kap. 1 § spellagen
- 15 kap. 2 § spellagen
- 15 kap. 3 § spellagen (delvis)
- 15 kap. 3 a § spellagen
- Marknadsföring i samband med telefonförsäljning av spel
- Reklamprislottier

Spelinspektionens primära bevakningsområde:

- 14 kap. 4 § spellagen
- 14 kap. 9 § spellagen
- 14 kap. 18 § spellagen
- 14 kap. 19 § spellagen
- 15 kap. 3 § spellagen (delvis)
- 15 kap. 5 § spellagen

5 Utvärdering och revidering

Revidering och utvärdering av förevarande överenskommelse sker vid behov eller på initiativ av Spelinspektionen eller Konsumentverket. Myndigheterna ansvarar gemensamt för att överenskommelsen följs och uppdateras.

Karlstad den _____

Strängnäs den _____

Lena Aronsson
Generaldirektör
Konsumentverket

Johan Röhr
Vikarierande generaldirektör
Spelinspektionen